

Posudek na disertační práci

Ing. Olgy Francové – Prohloubení integrace v oblasti fiskální politiky v rámci EU jako důsledek ekonomické krize

Předložená disertační práce přináší velmi obsáhlý materiál. Plyne to z náročnosti tématu, kterému autorka práci věnuje a svědčí to i o jejím nasazení a dlouhodobém zájmu o téma. Práce vhodně kombinuje podrobný vhled do reálného vývoje na poli integrace ve fiskální politice v EU, který je dokumentovaný konkrétními kroky národních institucí a institucí EU, s pohledy z několika oblastí ekonomické teorie pro analýzu tohoto vývoje vhodných.

Zejména se jedná o pohledy institucionální s využitím konceptu transakčních nákladů (mj. práce Wiliamsona nebo Dixita) a pohledy tzv. Nové politické ekonomie (mj. práce Schuknechta). Práce nepostrádá ani standardní ekonometrickou analýzu, která cílí na kvantitativní ověření vlivu fiskální integrace – tj. na tzv. „fiskální úsilí“ (fiscal effort) a jednotlivých členských zemí EU. Za to vše je třeba autorce vyslovit uznání.

Na práci je třeba vysoce ocenit několik dalších rysů: Na prvním místě bych rád vyzdvihl přesnost ve vyjadřování, doprovobenou až neuvěřitelně vysokým počtem odkazů na konkrétní místa konkrétních pramenů. V práci je nyní přes 800 odkazů jak na konkrétní pasáže teoretických článků, tak oficiálních právních dokumentů EU i různých „policy paperů“, které autorka sestudovala. Dále oceňuji, že se disertantka nenechala samoúčelně „okouzlit“ ani teorií, ani kvantitativními metodami, jak to u některých prací bývá, ale velmi účelně oba přístupy využívá pro komentování celé řady konkrétních kroků ve fiskální integraci s cílem, ukázat na jejich nedokonalosti či slabé stránky přijatých řešení. Další silnou stránkou práce je to, že je schopna opakovaně poukazovat na možné výsledky hospodářské politiky jako konkrétní produkt souhry celé řady orgánů EU na základě existujících pravidel. Jasným dokladem toho je mezi jinými i výklad možné interakce ESM, Komise a ECB (a příp. členských států) v případě tzv. *emergency voting procedure*.

Práce je rozdělena do tří částí. První kapitola představuje rozšířený úvod do problému. Představuje cíle, strukturu práce a použité analytické postupy a hlubokou literární rešerši k tématu v oblastech, které již uvádím v rámci prvního odstavce tohoto posudku.

Druhá kapitola pak podrobně rekapituluje makroekonomický vývoj v EU v období 1999-2017 s důrazem na fiskální pravidla a instituce v EU a jejich vývoj v daném období. Součástí této rekapitulace už je rovnou i hodnocení z úhlu pohledu daného vybranými teoretickými koncepty – zejména se jedná o přístup tzv. *politických transakčních nákladů*.

Třetí kapitola pak s využitím přístupu světově respektovaných autorů (mj. Fabrizio, Mody 2006, Ademerová, Dreher 2014) přináší ekonometrickou analýzu možné závislosti velikosti fiskálního úsilí na existujícím nastavení fiskálních institucí, politických, ekonomických a institucionálních faktorech. Výsledky analýz jsou – jak autorka sama uvádí – převážně v souladu s intuitivními očekáváními. Velmi zajímavý – i když rovněž očekávatelný – je výsledek za na společné měně neparticipující členské státy s víceotevřenou ekonomikou, který jasně ukazuje, že krize nevedla v takové míře ke zvýšení fiskálního úsilí.

Samostatnou kapitolu tvoří závěr práce, který přehledně rekapituluje poznatky obsažené v předchozích kapitolách. Ukazuje, že došlo k pokroku ve fiskální integraci, ale že „současné

institucionální nastavení pravděpodobně není konečným rovnovážným stavem“... nastiňuje či rekapituluje cesty jak k nim dojít.

Z hlediska požadavků kladených na disertační práce mohu bez rozpaků konstatovat, že je zde relevantním způsobem formulován výzkumný úkol, cíle i hypotézy k ověření. Autorka využila standardní vědecké metody inspirované dřívějšími výzkumy a jejich výsledky z pera mezinárodně uznávaných autorů. Práce je obsahově vyvážená a dobře strukturovaná a přináší nové publikovatelné výsledky a na dílčích vlastních - již publikovaných – výsledcích je i založena. I tím splňuje cíle, které se v úvodu stanovila.

Ať už implicitně, tak i explicitně, přináší práce nemálo inspirace a koncentrovaná fakta ohledně současného stavu a dalšího možného vývoje institucionálního nastavení fiskálních politik v EU a eurozóně. Jedná se o práci nadstandardně kvalitní, a proto ji jednoznačně doporučuji k velké obhajobě.

V Praze 23. 1. 2019

prof. Ing. Stanislav Šároch, Ph.D.